

WORDT DE SINT-HUBERTUSPROCESSIE ERKEND ALS CULTUREEL ERFGOED?

Eeuwenoud religieus erfgoed verbindt mensen ook vandaag nog, dat bewijst de Sint-Hubertusprocessie in Elewijt elke pinkstermaandag opnieuw. Samen met verschillende andere vrijwilligers is de lokale Davidsfondsafdeling de drijvende kracht achter de processie, die al sinds 1603 uitgaat. Sinds dit jaar ijvert ze voor de erkenning ervan als immaterieel erfgoed. Anne Philippart, secretaris van Davidsfonds Elewijt, geeft tekst en uitleg.

tekst VALERIE VERMASSSEN / foto's LUC VAN ROY & HERWIN VAN DE RIJCK

Praalwagens, traditionele gewaden, concerten... Pinkstermaandag betekent feest in Elewijt. De Sint-Hubertusprocessie start met een korte misviering om 9 uur waarna de dieren (honden, paarden...) worden gewijd. Vanaf 10 uur trekt de processie door het dorp en rond 12 uur is ze terug aan de kerk. Mensen én dieren zijn dan welkom voor de slotviering met orgelmuziek in de kerk, die tegen dan overvol zit. Op het einde van de viering krijgen alle aanwezigen traditioneel een felbegeerde Hubertuskoek. Ten slotte volgt nog een gezellige samenkomst in de feestzaal vlak bij de kerk.

Wat is het verhaal achter de processie?

Anne Philippart: "Van oudsher staat Sint-Hubertus bekend als patroonheilige van de parochie Elewijt, voor zijn kracht als beschermer tegen en genezer van hondsdolheid. De relikwie van Sint-Hubertus en de brandsleutels, waarmee hij mensen en dieren brandmerkte ter genezing, worden meegedragen in de processie, evenals het Heilig Sacrament, begeleid door misdienaars en zangers. De processie is in de loop van de tijd – ondanks een aantal moeilijke jaren – geëvolueerd naar een zeer uitgebreide ommeegang, met maar liefst 49 onderdelen."

Momenteel bereiden jullie een aanvraag voor om de Sint-Hubertusprocessie te laten erkennen als immaterieel cultureel erfgoed. Waarom is die erkenning zo belangrijk voor jullie?

"Het is een belangrijke stap voor het voortbestaan en de bestanding van de processie. Eerst en vooral willen we alle personen die gedurende meer dan 420 jaar de processie hebben gedragen bedanken en eren. Daarnaast willen we mensen uit onze dorpsgemeenschap nog meer in contact brengen met ons erfgoed en de nieuwe generatie inwoners zin laten krijgen om de processie in ere te houden. We vinden het belangrijk om de verbondenheid van de Elewijtse

tusverering leidde in het dorp tot de aanwezigheid van talrijke herbergen waar pelgrims terechtkonden voor spijs, drank en eventueel overnachting. De bedevaarttraditie is nu wel sterk verminderd, maar we merken wel dat mensen van overal komen om de processie bij te wonen, zelfs uit Luik en Nederland. Wie ooit in Elewijt gewoond heeft, komt graag terug voor de processie om weer te verbinden met vroegere burens of familieleden."

en Zemstse gemeenschap te bestendigen. Voor deze erkenning zullen we ook nadenken over de verdere actualisering van het gebeuren, rekening houdend met de bestaanswaarden van de processie en de maatschappelijke evolutie."

Al minstens 420 jaar, sinds 1603, gaat op pinkstermaandag de Sint-Hubertusprocessie uit in Elewijt. Hoe weet je dat?

"In 1602 werd geschreven dat de 'begankenis van Sint-Hubertus te Elewijt' al sinds mensenheugenis plaatsvond. Daarna duikt de processie ook op in een rekening van de H. Geesttafel, een soort begijnestelling, daterend uit 1603. Er zijn sterke aanwijzingen dat de processie altijd op pinkstermaandag is uitgegaan, want vanaf de 18de eeuw vinden we ze op die datum telkens terug in parochierekeningen. Regelmatig werden uitgaven geregistreerd voor het baldakijn, lantaarns, beelden en andere processiekosten."

Elewijt was vroeger dus een belangrijk bedevaartsoord. Is het nog steeds een plek waar mensen naartoe komen om troost te vinden?

"Het grote succes van de Sint-Huber-

zijn dus zeer enthousiaste medewerkers én ambassadeurs van de Sint-Hubertusprocessie. Het was om nog meer redenen een speciaal jaar, want het parcours moest aangepast worden door wegenwerken. De respons van de mensen uit de nieuwe straten was zo positief dat het processecomité over het parcours zal nadenken."

Je zei dat de processie in omvang toeneemt. Betekent dat ook meer deelnemers?

"Klopt. Dit jaar waren we heel blij om onder andere de bedevaarders van Zemst-Laar, de Sint-Sebastiaansgilde van Weerde en Ons Tehuis Brabant uit Kampenhout (een instelling voor volwassen personen met een mentale beperking, red.) als nieuwe deelnemers te verwelkomen!"

Deze processie brengt mensen samen en slaagt daar bijzonder mooi in. Hoe betrekken jullie heel het dorp?

"Vrijwilligers bellen aan bij alle Elewijtse naars die langs het processeparcours wonen. De meeste mensen verwelkomen ons en nemen de vlag om hun huis te versieren graag in ontvangst. Ook nieuwe inwoners zijn vaak bereid hun huis te versieren. Ze vinden het fijn dat zo iets nog bestaat, want vaak kenden ze dat op hun vorige woonplaats niet. Sommige inwoners versieren hun straat met groen en bloemen. Kortom, iedereen is in feeststemming, mensen komen naar buiten, praten met mekaar, genieten van hetzelfde schouwspel... Prachtig om te zien, een traditie die we moeten koesteren."

Wie is de drijvende kracht achter deze processie en welke rol speelt Davidsfonds Elewijt daarin?

"Er is een processecomité dat zich onvermoeibaar inzet om de processie levend te houden. Een heleboel Elewijtse verenigingen werken eraan mee, maar ook verenigingen van Zemst en daarbuiten. Tot op vandaag zijn de vaste waarden: de Koninklijke Harmonie Sint-Hubertus, de scouts, toneelgroep Labyrint, Femma, Okra, de Volkskunstgroep Reuzegom, de Jachthooringezellen Meerdaelwoud, de Vendelzwaaiers Pirrewit van Keerbergen, het Broederschap Tervuren en nog verschillende individuele vrijwilligers. Ze staan in voor de evocatie van een aantal taferelen uit het leven van de heilige, de eerste en plechtige communicanten en het biddende volk als laatste groep. We zien hier ook hele families die sinds jaar en dag hun rol in de processie getrouw opnemen."

"Sinds dit jaar neemt Davidsfonds Elewijt een ondersteunende rol op zich, zowel in de organisatie als in het dossier om de processie als immaterieel cultureel erfgoed te laten erkennen. We